

קהל שיערי אברהם-פרשת תז"מ-שיעור עיון בענין טבילה

מצוה קעה

מצות טבילה לטומאים

1 (א) שנטבול במי מקוה ואז נטהר מאיזה מין ממיני הטומאות שנטמאנו בו, שנאמר [ויקרא י"ד, ט"ז] ורחץ את בשרו, ובאה הקבלה, מים שכל בשרו מנחת חינוך עם בטולי הפתח - ג / באב"ד, יוסף / עמוד 398 הודפס מאוצר החכמה

2 וכתב הרמב"ם זכרונו לברכה, ואין כוונתנו באומרנו שהטבילה מצות עשה שיהיה מצוה על כל טמא שיטהר על כל פנים, כמו שחייב כל מי שיתכסה בכסותו שיעשה ציציתו, פירוש לפירושו, בכסות ארבע כנפים, וכן כל מי שיש לו גג שחייב לעשות לו מעקה, אבל הענין הוא שהודיעתנו התורה, שמי שירצה להיטהר מטומאה לא יתכן לו זה אלא בטבילה במים, וציותנו לקבל הענין ולעשותו כן כשנרצה להיטהר, אבל אם ירצה להשאר בטומאתו ולא יכנס למחנה שכנה זמן רב, הרשות בידו.

מנחת חינוך עם בטולי הפתח - ג / באב"ד, יוסף / עמוד 399 הודפס מאוצר החכמה

3 (קעא) וטבילה (בזמנם) <בזמנה> 402.

בחי' הלכות גדולות - דפוס ירושלים - ג / קיירא, שמעון / עמוד 572 הודפס מאוצר החכמה

4 מלשון בה"ג גראה כי הוא סובר שטבילה בזמנה היא מצוה, ראה שבת (קכא א). וכן משמע מלשון אזהרות ר"א הזקן (עמ' 56), ריב"ז (דף גא, ב), רשב"ג (עמ' 54) ור' יצחק אבן ג'יקטילה ("תרביץ", שנה ח, תש"ט, עמ' 165, שו"ט). הרמב"ם (עשה קט) סובר טבילה בחי' הלכות גדולות - דפוס ירושלים - ג / קיירא, שמעון / עמוד 572 הודפס מאוצר החכמה

5 מ"ה ט"ז נדה שטבלה (כ"ה) בלא כוונה (כ"ה) כגון שנפלה לתוך המים (כ"ה) או שירדה לתוך הרי זו (כ"ה) מותרת לבעלה: הגה (כ"ה) ויש מממלין גם ומלמדין אותה (כ"ה) טבילה אחרת מ (כ"ה) ויש (כ"ה) להתמיר לתתלה. (כ"ה) יש שכתבו שיש שילחו ערוך השלם - מהדורת פריעמטאן - טו י"ד ו (קמ"ו - ד) / ספרי, יוסף בן אפרים / עמוד 233 הודפס מאוצר החכמה

6 פרק ראוהו צ"ד [סי' י"א] מהא דקו"ל כרז, נדה שנאנסה ועצלה טהורה לציתה [חולין ל"א ע"א], וע"כ היינו טעמא משום דהוא הכשר מלאה, ונהי דאין לה שכר טבילה כמקיים מלות עשה של טבילה, מ"מ אותו המעשה הנריך להעביר הטומאה זהו נעשה בדיו, אלא שלא קיימה מלות עשה, והרי זה כשוחט וכסכוו הרוח [שם פ"ז ע"א] שאנ"ש שלא קיים [מלות כיוסוי] מ"מ הדם הוא מכוסה, ומה לי אם נעשה על ידי קיום מלות עשה או לא, וה"ל דכוותיה, ועיין בעו"ש י"ד סוף סי' וביאור כונתו נראה, דבעצלה ובשחיעה יש שני ענינים, מלוא והכשר, מלוא איכא דהא מצרכין אשר קדשנו במזותיו ולאו על הטבילה ועל השחיעה, וגם שהטבילה מטערת את הטובל ומחירה לבעלה, וכן השחיעה מתרת את הכשר באכילה ומפקיעו מידי אבר מן החי ומן הנבלה. ואם עבל או שחט בלא כונה, נראה דלא קיים מלוא למ"ד מלות לריכות כונה, דכיון שעשה את מעשה המלוא שלא בזמנה לא עשה מלוא, דלא שייך קיום מלוא אלא אם מכיון לשם כונת מלוא. ומכל מקום הטבילה והשחיעה כשרה, דהכשר שהטבילה והשחיעה עושה אינו תלוי בזמנה — למ"ד דנדה

חכם סופר - על תש"ס - יבמות / סופר, משה בן שמואל / עמוד 175 הודפס מאוצר החכמה

מין הנזגע באב מאבות הטומאה וכו'.

8 צת"כ פרשת שמיני. ומ"ש וכן זכ שדרס על המשכז וכו'. צתוספתא דמכשירין פרק שני ונראה ממון דצריהם שהטעם מפני שאין הטמא נטהר אלא בעלייתו מהמקוה לא צעודו צמוך המקווה:

מנחת חינוך ממדורת חרשה - י (תולדות) / משה בן שמואל (ת"ס) / עמוד 129 הודפס מאוצר החכמה

9 כדעו שהרי עדיין לא עלתה לו טבילה, אלא ודאי דגם כשהוא במקוה כבר נטהר ולא משכחת לה שיטמא מתוך המקוה אלא צנוגע באותה שעה בטומאה. והא דלמרינן צמוספתא דמכשירין

דבר אברהם - ב / כתא-שפירא, אברהם דוב בן שלמה זלמן סנדר / עמוד 189 הודפס מאוצר החכמה

ומבואר עוד שם בדברי הריב"ש דכיסוי כל גופו במים הוא קודם בזמן לזחילת המים

לחוץ, וזחילתן לחוץ הוא קודם להוצאת ראשו מן המים אחר גמר טבילה, אפי' יהי' ברגע אחד מכסה ראשו במים ומוציאו מיד, מ"מ כך הוא טבע הענין תחלת כיסוי ראשו הוא קודם לזחילתן וזחילתן קודם להוצאת ראשו. ומשו"ה מקוה המלאה על כל גדותי' במ' סאה מצומצמי' ואדם נכנס לתוכו בנחת והמים יוצאים לחוץ ה, אע"ג שאין סופם לחזור כי כלל מונח כל שאין הארץ שסביבות המקוה קטפרס אין המים היוצאים ומתפשטים חוזרים למקומם ונפסלה המקוה, מ"מ הטובל טהור שכבר נטהר בתחלת כיסוי ראשו טרם שנוחלו המים לחוץ. והכא בגי' מקואות

חכם סופר - שו"ת - מהדורת חדשה - ב י"ד א ב / סופר, משה בן שמואל / עמוד 444 הודפס מאוצר החכמה

11 והנפק"ו עוד צוה צאדם טמא שנכנס למקוה לפני השקיעה ויאל אחרי השקיעה, אם נריך לחכות ליום הבא.

חוט שני - טבילת כלים / קרליץ, שמריהו יוסף ניסים בן נחום מאיר / עמוד 53 הודפס מאוצר החכמה